

Udvalget er derfor af den Mening, at en væsentlig *Bedring af Højskolernes Økonomi* og en *mere virksom Støtte til Eleverne* er Hovedbetingelser for en større Tilgang af Elever til Højskolerne og dermed for en Forøgelse af disses Indsats i Ungdomsopdragelsen.

Bestemmelserne i den nugældende Højskolelov af 29. April 1913 om Statstilskud til Højskoler foreslaas derfor afløst af nye Bestemmelser, der dels ændrer Beregningsgrundlaget, dels gaar ud paa en *Forhøjelse af Tilskuddet*, navnlig til Bygninger og Lærreløn (§§ 8—10).

For yderligere at fremme Tilgangen af egnede Lærere til Højskolerne stilles der endvidere Forslag om *Overførelse af Tjenesteaalder* ved Overgang fra Lærerstilling i Højskolen til Lærerstilling i Statens eller Folkeskolens Tjeneste og omvendt (§§ 11—12).

Bestemmelserne i §§ 17—18 om Adgang til at opnaa *Statslaan* tager Sigte paa at lette Oprettelsen af nye eller Modernisering af bestaaende Skoler under Forudsætning af, at de er eller samtidig omdannes til *selvejende Institutioner*, og den i § 19 foreslaaede Bestemmelse har til Hensigt i det hele at fremme Omdannelsen af privatejede Skoler til selvejende Institutioner.

Oprettelsen af nye Skoler søges endvidere lettet ved Forslag om, at en Skole kan modtage *statsunderstøttede Elever straks fra Oprettelsen*. Man har herefter anset det for forsvarligt at foreslaa en af andre Grunde ønskelig *Forhøjelse af Aarselevtallet* som Betingelse for direkte Statstilskud (§§ 3—4).

I §§ 13—16 stilles der Forslag om en *Nyordning af Elevunderstøttelserne*, hvorefter Elever, som godtger, at de selv raader over det Beløb, der udover Understøttelsen kræves til Dækning af Udgifterne til Skoleopholdet, kan være i det store og hele sikre paa, at Resten vil blive ydet af Staten. Bestemmelserne forudsætter en almindelig *Forhøjelse af Bevillingen* til Elevunderstøttelser, og Indførelsen af en særlig *Opsparingsordning* tager Sigte paa at stimulere de unge til den Opsparing, som er nødvendig, for at de kan faa Understøttelse.

Ved den foreslaaede Ordning er det i det hele taget Hensigten at modarbejde den Usikkerhed med Hensyn til, hvor Pengene skal komme fra til et Højskoleophold, som i mange Tilfælde har afholdt unge fra at tage paa Højskole. Samtidig tilsigter Bestemmelserne at udjævne den Forskel, der nu bestaar mellem arbejdsløse Højskoleelever, der faar hele Skoleopholdet betalt, og andre Elever, for hvem Understøttelsen kun dækker en Del af Udgiften.

Som tidligere fremhævet har Højskolerne hidtil i langt overvejende Grad faaet deres Elever fra Landbostanden — Bondehøjskoler var oprindelig deres officielle Betegnelse — og har haft vanskeligt ved at bane sig Vej til *Byernes unge* til Trods for, at Højskolens Idé ikke i sig selv trækker noget Skel mellem By og Land. Kun 5—6 pCt. og fra 1927, da de arbejdsløse i større Antal begyndte at søge Højskolerne, omkring 15 pCt. af Eleverne har været fra Købstæderne, og først med Borups Højskole fra 1891 og Arbejderhøjskolerne i Esbjerg fra 1910 og i Roskilde fra 1930 er det lykkedes at skabe Former for en Højskole for Byernes Ungdom. Elevtallet paa disse Skoler har dog ikke udgjort mere end ca. 5 pCt. af det samlede Elevtal paa Højskolerne, og i det hele taget kan den Opgave at skabe en Højskole for Byernes Ungdom ikke siges at være løst i tilsvarende Almindelighed som for Landbostandens unge.

Aarsagerne til, at Højskolen saaledes ikke har kunnet vinde Indpas hos Byernes unge — endsige i samme Grad som Befolkningsfordelingens Tyngdepunkt har forskudt sig i Retning mod Byerne — er vel for en væsentlig Del de samme, som har medført, at Tilgangen til Højskolerne i al Almindelighed har været stagnerende, jfr. ovenfor, men de samme Aarsager maa antages her at virke i forstærket Form.